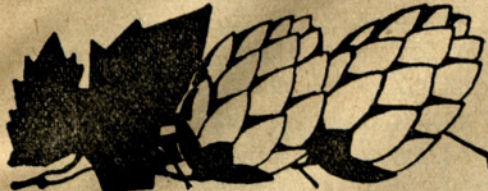

Slovenski hmeljar

Glasilo Hmeljarskega
društva za Slovenijo

★ Prvi strokovni list za hmeljarstvo ★

Glasilo Hmeljarske
zadruga r. z. o. z. v Žalcu

Izhaja štirinajstdnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ul. 4, telefon 196

Leto VIII

Celje, dne 25. junija 1937

Štev. 12

S čim?

Danes pač menda noben hmeljar ne razmišlja več o tem, če naj škropi svoje nasade proti peronospori ali ne. Poleg obrezovanja, privezovanja, okopavanja in osipanja spada k rednim delom v hmeljskem nasadu prav gotovo tudi škropljenje proti peronospori. Škropiti da, toda s čim škropiti, o tem razmišlja danes marsikdo in vprašuje na vse strani, da bi bolj prav ukrenil. S čim bomo torej škropili proti peronospori? Čas cvetenja hmelja je tu in, kakor so izkušnje pokazale, je vprav škropljenje v cvet najbolj učinkovito. Zato si tudi glede sredstev za škropljenje končno moramo biti na jasnem.

Troje sredstev imamo na izbiro za škropljenje proti najnevarnejši bolezni našega hmelja: Bordovsko brozgo, to je raztopina modre galice in apna, Burgundsko brozgo, to je raztopina modre galice in Solvay-sode, ter čisto raztopino bakrenega apna. Vsa navedena škropiva so dobra, če so pravilno pripravljena, ker zanesljivo uničijo klice peronospore, ne da bi pri tem osmodila rastlino, in tudi dobro lepijo na list, zlasti če na 100 litrov škropiva pridamo še 35 g kazeina. Izbrati si je torej treba eno in izbira niti ni tako težka, če upoštevamo vse okoliščine, ki pridejo pri tem v poštev. Mnogi so se že odločili, tako pri nas kakor tudi drugod, in si izbrali — bakreno apno.

Bakreno apno, ki se prodaja pri nas, je domač izdelek in se je pri hmelju že lani prav dobro obneslo. Če kdo z bakrenim apnom ni dosegel popolnega uspeha, gotovo ni bilo krivo sredstvo, temveč le okolnost, da ni škropil pravočasno ali pa, da je škropil slabo. Raztopina bakrenega apna namreč zanesljivo ubija klice peronospore in ne osmodi rastline, poleg tega pa ima pred drugimi

Škropilnice najboljše Holderjeve, **olje in mast** za motorke, **Solvay-sodo** za burgundsko brozgo, **bakreno apno** „Sfinks“ in **kazein** dobavlja svojim članom najceneje **Hmeljarska zadruga r. z. o. z. v Žalcu.**

sredstvi to prednost, da je priprava škropiva čim bolj enostavna. Nobene posebne posode ni treba, temveč naliješ enostavno kar v škropilnico potrebno količino čiste vode in nato na vsakih 100 litrov pridaš še 1 kg, to je na vsak liter 1 dkg bakrenega apna, dobro premešaš in učinkovito škropivo proti peronospori je pripravljeno. Sicer pride res nekoliko dražje kakor galica z apnom, če ne računaš zamudnega dela, ki ga imaš s pripravo drugih brozg, toda zato docela odpade riziko, da škropivo morda ne bo pravilno pripravljeno ter bo slabo učinkovalo ali pa osmodilo rastlino. Če pa vse to upoštevaš, škropivo tudi ni prav nič dražje, kakor pa so razne druge brozge, ki se uporabljajo za škropljenje proti peronospori. Vprav radi te enostavne priprave so se mnogi hmeljarji že odločili za bakreno apno in se je isto v hmeljarstvu že splošno vpeljalo. Zato tudi nam izbira ne bo težka.

Dandanes je trda za denar in treba je varčevati kar se da, toda varčevali na pravem mestu. Slabo pa varčuješ, če vzameš galico namesto bakrenega apna le zato, da izdaš nekaj dinarjev manj, potem pa škropiš s slabo pripravljeno brozgo. Če si res vzameš truda ter brozgo galice in apna vselej sam in natančno pripraviš, res z mnogo dela nekaj prihraniš. Ker pa le malokdo to utegne, je mnogo bolje, če za škropljenje hmelja enostavno vzameš vedno 1% raztopino bakrenega apna, pa

boš vedno prav pogodil in gotovo najboljše izvozil. V kobule se bo končno tako ali tako vsak moral odločiti za bakreno apno.

O hmeljarstvu v ČSR

V ČSR se prideluje največ hmelja za svetovni trg. Sicer kaka druga država, kakor n. pr. USA, pridelava več hmelja kakor ČSR, vendar porabi večinoma vsega doma. Obratno pa je zopet drugod poraba sorazmerno še dosti manjša, toda celokupni pridelek v primeri s ČSR tudi precej brezpomemben.

V ČSR je pet hmeljskih okolišev. Glavni je seveda Žatec, nato sledi Uštěk, pa Roudnice, Duba in Tršice. Nekaj hmelja pa se prideluje tudi izven strnjenih hmeljskih okolišev in se je pridelalo n. pr. lani

v Žatcu	90.000	stotov na	8.593	ha
v Uštěku	15.300	»	»	1.408 »
v Roudnici	10.550	»	»	918 »
v Dubi	1.100	»	»	150 »
v Tršicah	1.800	»	»	146 »
izven okolišev	600	»	»	149 »

Skupno torej . . . 119.350 stotov na 11.364 ha

Višina vsakoletnega pridelka silno koleba kakor povsod. Tako se je pridelalo n. pr. v žateškem okolišu v letu:

1929 na 13.584 ha	93.006 g,	povpr.	7,0 g na 1 ha
1930 » 11.751 »	111.005 »	»	9,5 » » 1 »
1931 » 9.119 »	92.374 »	»	10,1 » » 1 »
1932 » 7.345 »	56.269 »	»	7,6 » » 1 »
1933 » 7.812 »	41.254 »	»	5,2 » » 1 »
1934 » 8.352 »	49.854 »	»	6,0 » » 1 »
1935 » 8.552 »	49.708 »	»	5,8 » » 1 »
1936 » 8.593 »	90.000 »	»	10,4 » » 1 »

Na evropski celine je vsekakor ČSR največji producent hmelja in s tem tudi največji producent žlahtnega hmelja sploh, kajti izven Evrope se enkrat žlahtno blago ne prideluje. Površina nasadov je sicer doslej povsod močno kolebala, vendar je bila stalno v ČSR največja. Tako je znašala

ha v letu . . .	1929:	1932:	1933:	1934:	1935:	1936:
v ČSR	17.264	9.664	10.341	11.014	11.241	11.364
v Nemčiji . . .	15.273	8.013	9.566	8.211	10.216	9.866
v Jugoslaviji .	12.000	1.800	2.000	2.975	3.500	3.600
v Poljski . . .	3.875	2.200	2.600	2.850	3.150	3.325
v Franciji . . .	4.810	1.765	1.768	1.927	1.953	2.025
v Belgiji . . .	1.470	490	570	710	837	850

Kljub dobro razviti domači pivovarski industriji pa se sorazmerno malo hmelja porabi doma

in je navadno treba izvoziti nad 70 %. Tako se je od skupnega pridelka leta:

1928 izvozilo	65.552 in le	18.148 g	ostalo doma
1929 »	84.987 » »	21.613 »	» »
1930 »	90.225 » »	49.775 »	» »
1931 »	105.557 » »	11.843 »	» »
1932 »	55.857 » »	19.843 »	» »
1933 »	49.964 » »	12.336 »	» »
1934 »	64.608 » »	6.092 »	» »
1935 »	49.688 » »	26.312 »	» »
1936 »	81.768 » »	37.682 »	» »

V vseh letih se je porabilo doma povprečno le 24 % lastnega pridelka, dočim se je izvozilo 76 %.

ČSR izvažala hmelj v vse mogoče dele sveta, čeprav se seveda izvoz usmeri po potrebi bolj v eno ali drugo smer. Tako se je lani izvozilo največ v USA, namreč 19 %, potem v Nemčijo 18 %, Belgijo 17 %, Francijo 13 %, Avstrijo 8 %, Švedsko 5 %, Švico, Nizozemsko in Anglijo po 3 % in v Argentino 2 %. Vrednost izvoza seveda koleba, kakor pač tudi cena in se ceni lani na 176.000.000 Kč proti 81.000.000 Kč v letu 1932.

Kakor že omenjeno, je razdeljeno hmeljarstvo v ČSR na pet okolišev, od katerih je daleč najvažnejši žateški. V 743 občinah se peča s hmeljarstvom 16.551 hmeljarjev, ki goje skupno 62.363.280 sadežev, tako da pride povprečno na vsakega po 3780 sadežev; so torej večinoma srednji in veliki hmeljarji. Stalno je tudi v hmeljarstvu zaposlenih 13.000 delavcev, obiralcev pa je treba 140.000, katerim izplačajo hmeljarji okrog 40.000.000 Kč, tako da dobi povprečno vsak okrog 285 Kč.

Hmeljarstvo je torej na Češkoslovaškem vsekakor zelo važna in izdatna gospodarska panoga. Zato pa je razumljivo, da toliko skrbijo in žrtvujejo zanj.

Razno

Ogenj s pivom so gasili v Romuniji. V največji romunski pivovarni »Bragadiru« je namreč nastal požar in ker ni bilo dovolj vode pri roki, so segli gasilci po pivu in enkrat izjemoma gasili z njim požar namesto žeje.

Konsum piva v Nemčiji se dviga. V prvem četrtletju letošnjega leta, to je v zadnjem četrtletju pivovarskega leta 1936/37, je znašal konsum piva 8.640.000 hl, to je za 22 % več kakor v isti dobi lanskega leta, ko je znašal le 8.460.000 hl. V koledarskem letu 1936 je znašal konsum piva 39.880.000 hl, to je za 0,3 % več kakor v letu 1935, ko je znašal le 39.760.000 hl.

Zaloge hmelja v USA so majhne. Kakor poroča kmetijski gospodarski urad, so znašale neprodane zaloge pridelka 1936 h koncu aprila 1937 pri producentu le 11.999 bal, dočim v isti dobi leta 1935 še 32.449 bal.

Napačno je:

1. Če ne škropiš pravočasno proti peronospori, dokler je rastlina še zdrava.
2. Če pušiš hmeljski nasad neokopan in zapleveljen.
3. Če ne poravnaš naročnine za prvi hmeljarsko-strokovni list »Slovenski hmeljar«.

Pravilno je:

1. Da škropiš hmelj pravočasno zaščitno proti peronospori, ker potem, ko je rastlina okužena, je že prepozno.
2. Da hmeljišče vedno po potrebi okoplješ, da bo zemlja stalno zrahljana in brez plevela.
3. Da pridno prebiraš strokovni list »Slovenski hmeljar« in tudi čimprej poravnaš malenkostno naročnino.

Vprašanja in odgovori

J. Š. v G.: Tri sredstva se priporoča za škropljenje proti peronospori. S katerim naj torej škropim?

Odgovor: Škropite z enim ali drugim, le pozneje v kobule vsekakor z bakrenim apnom. Sicer pa prečitajte članek »S čim« v današnji številki, ki naj služi v odgovor Vam in številnim drugim, ki so stavili isto vprašanje.

J. H. v M.: Hmelj je pričel predčasno cveteti. Kaj naj ukrenem proti temu?

Odgovor: To je abnormalni pojav, ki se opaža letos tudi drugod. Proti temu se ne da nič prav ukreniti, vendar ne bo hudega menda, ker je itak že konec junija in ni več tako predčasno.

A. P. v P.: Nekateri trdijo, da je italijanska galica mnogo boljša kakor domača. Katero naj torej rabim?

Odgovor: Med galicami različnega izvora ni bistvene razlike in zato rabite pač tisto, ki je cenejša. Glavno je, da brozgo pravilno pripravite.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Pri spremenljivo silno vročem in potem zopet deževnem in hladnem vremenu se stanje nasadov tudi zadnjih štirinajst dni ni izenačilo. V najboljših je rastlina dosegla že vrh opor, v najslabših pa je tudi šele nekaj metrov visoko, zaostala in slabo. Zaradi silne vročine so sem ter tje, zlasti mlajši nasadi, začeli predčasno odganjati v cvet. V splošnem je rastlina zdrava, peronospora se ponuja le sem ter tje, pač pa je v nekaterih obrobni krajih toča povzročila precej škode.

Vojvodina: Pri razmeroma ugodnem vremenu rastlina dobro napreduje in je povprečno dosegla $\frac{3}{4}$ opor, v najboljših nasadih pa tudi že blizu vrha. V splošnem je stanje nasadov zelo različno in se ne bo več izenačilo. Resnejše nevarnosti bolezni ali škodljivcev v večjem obsegu zaenkrat ni.

Hmeljarji!

Bambus-palice za škropilnice v razni debelosti in **toplomere** za sušilnice ima stalno na zalogi tvrdka **Kramar & Mislej v Celju.**

Češkoslovaška: Pri prav toplem vremenu in zadostni vlagi je dosegla rastlina splošno preko polovice in v najboljših nasadih tudi že čez vrh opor. Stanje nasadov v splošnem zadovoljuje. Rastlina je ponekod začela predčasno odganjati v cvet, sicer pa je zdrava, le sem ter tje preči rdeči pajek in več ali manj povsod peronospora, dočim je nevarnost uši ponehala. — V kupčiji je razpoloženje mirno, četudi je bilo zadnji čas nekaj več povpraševanja za cenejše blago. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in lanski letnik notira žatec 12–26 din, Uštek in Roudnice pa 9–18 din za kg. Znamkovanih je doslej v žatcu 86.438 stofov lanskega pridelka.

Nemčija: Stanje nasadov je prej ko slej prav zadovoljivo in je rastlina večinoma dosegla že blizu vrha opor, dasi je v nekaterih nasadih tudi precej zaostala. Peronospora se sicer pojavlja več ali manj povsod, druge nevarnosti bolezni ali škodljivcev pa zaenkrat ni. Ponekod se predčasno že pojavlja cvet in ni izključeno, da bo treba tudi prej obirati. Drugo osipanje in ponovno škropljenje je v teku. — Na tržišču je tendenca še precej prijazna, vendar je nekaj več zanimanja le za boljše blago. Tako se plačuje za doma za lanski Hallertau, Tettang in Spalt 51–56 din, Hersbruck, Württemberg in Baden pa 38–46 din za kg.

Francija: Pri prav ugodnem vremenu se je stanje nasadov znatno izboljšalo, vendar je rastlina še vedno precej zaostala. — Tržišče je mirno in prometa prav malo. Cene so ostale v glavnem nespremenjene, vendar so le bolj nominalne.

Poljska: Stanje nasadov je v splošnem prav dobro, četudi je zadnji čas izredno hladno vreme zadržalo rastlino v razvoju. Nevarnost peronospore se je zaradi deževnega vremena zopet povečala.

Belgija: Pri ugodnem vremenu se je stanje nasadov hitro popravilo in je sedaj v splošnem zadovoljivo. Rastlina je zdrava in krepka, le uši obetajo v zadnjem času povzročiti večjo škodo. — Tržišče je mirno in lanski Poperinghe notira 14 din, letošnji v predprodaji pa 16 din za kg.

Anglija: Pri hudi vročini se rastlina sicer dobro razvija, vendar je nevarnost uši vedno hujša in preči povzročiti občutno škodo. — Tržišče je nadalje mirno in skoraj brez prometa.

Amerika: Stanje nasadov je v splošnem prav dobro. Rastlina je zdrava in hitro napreduje v razvoju. — V kupčiji je prav mirno in le malo prometa. Cene popuščajo in tako notira sedaj domači pridelek lanski 30–35 din, predlanski 21–26 din, letnik 1934 pa 15 do 19 din in starejši 9–12 din, že zacarinjen inozemski pa lanski 51–61 din in predlanski 34–43 din za kg.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, so bile naslednje:

	letos	lani
Nemčija (Hallertau)	56	65 din
Anglija	55	38 din
Amerika domači (Oregon)	35	13 din
zaccarinjen inozemski	62	72 din
Francija (alzaški)	26	17 din
Češkoslovaška (Zatec)	26	35 din
Jugoslavija (savinjski)	23	17 din
(vojvodinski)	14	11 din
Poljska (wolinjski)	19	12 din
Belgija (Poperinghe)	15	7 din

Za razvedrilo

Pamelen nasvet.

»Prijatelj, lepo te prosim, posodi mi sto dinarjev. Denarnico sem pozabil doma, a imam samo dva dinarja pri sebi.«

»Nimam, a povem ti, kako prideš do stotaka: S tistima dvema dinarjema se pelji s tramvajem domov po denarnico!«

Stanovska zavest.

Postopač: »Nikar se tako prevzetno ne držite, gospod orožnik, in nič si preveč ne domišljajte; saj mora biti vendar vsakega izmed nas sram, če ga ljudje vidijo v vaši družbi!«

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše. Denar je prinjeto naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema

vse vrste zavarovanj proti požaru: poslopja, vse premičnine, hmelj, zvonove, steklo, nezgode, vlom, jamstvo, avto-kasko, življenjska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninska zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2.

Hranilnica Dravske banovine Celje ♦♦♦ Ljubljana ♦♦♦ Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.